

Uitgezonden worden

Overweging 15 juli 2018, Theo Brock (Amos 7,12-15; Marcus 6,7-13)

Veronderstel dat U, als trouwe medegelovige, uitgezonden zou worden om Gods Woord te gaan verkondigen aan iedereen die je komende week ontmoet. Dat zou een heel uitdagende opdracht zijn in deze drukke week van de vierdaagse. Zeker is dat niet iedereen die je aanspreekt daarvan gediend zal zijn. Iets dergelijks overkomt de leerlingen die door Jezus erop uit worden gestuurd om de Blijde Boodschap te gaan verkondigen. Ook de profeet Amos, een eenvoudige veeboer en vijgenkweker, wordt door God geroepen en uitgezonden. Je hoeft van God dus geen geleerde bolleboos te zijn om de rol van profeet op je te nemen. Je moet wel gemotiveerd zijn en doorzettingsvermogen hebben.

Gods opdracht aan profeten behelst mensen, en speciaal de minderbedeelden, te bemoedigen, maar ook om een ontspoorde samenleving tot inkeer te brengen door duidelijk te maken wat wezenlijk is en rechtvaardig. Vooral dat laatste beschouwde Amos als zijn opdracht. In de tijd van Amos, ongeveer 750 jaar voor Christus, was het koninkrijk Israël in economisch opzicht welvarend. Die welvaart ging echter gepaard met wanbestuur, zelfverrijking en egoïsme. Amos stelt deze misstanden aan de kaak en verkondigt dat gerechtigheid de randvoorwaarde is voor alle andere deugden. Amos ontziet bij zijn aanklacht de beroeps priesters niet die de koning naar de mond praten. Amasja, de priester aan het hof van de koning is daar duidelijk niet van gediend. In zijn ogen is die veeboer Amos niet gekwalificeerd als profeet. Tevens staan de uitspraken van Amos op gespannen voet met zijn comfortabele positie aan het hof. Waar staat en kerk samengaan, wordt klaarblijkelijk weinig kritiek geduld: zo was het toen en zo is het nu. Amasja bezweert Amos dan ook op te hoepelen en elders te gaan profeteren. Amos zwijgt echter niet. Een profeet uit roeping laat zich de mond niet snoeren door een broodpriester aan het hof van de koning, zoals we in de eerste lezing hebben vernomen.

Profeten gaan vaak tegen de stroom in door vast te houden aan wat wezenlijk is in een rechtvaardige samenleving. Een interessante vraag is wat Amos, de profeet die model staat voor gerechtigheid, tegen ons zou zeggen als hij hier en nu door God naar ons gezonden zou zijn. De grote thema's van onze geglobaliseerde wereld zijn solidariteit en duurzaamheid. Ik denk dat Amos bij het zien van voedselbanken en bootvluchtelingen de steeds groter wordende kloof tussen arm en rijk zou hekelen. Amos zou onze individualistische samenleving als egoïstisch bestempelen en onze hang naar materieel bezit als afgoderij. Hij zou ons ook verwijten dat wij slechte rentmeesters zijn van Gods schepping omdat we door ons handelen alle ellende die klimaatverandering en vervuiling met zich meebrengt op toekomstige generaties afwentelen.

Alleen aanklagen is natuurlijk niet voldoende. Het gaat erom verandering te bewerkstelligen. Daarom past de rol van profeet ons allemaal, ook al is het in deeltijd. Ieder werk van barmhartigheid, vol toewijding gedaan, brengt ons dicht bij elkaar, en dus dicht bij God. Dat brengt ons bij de evangelielezing van vandaag. In het evangelie is Jezus degene die zijn leerlingen hierin traint.

Jezus organiseert een snuffelstage voor zijn leerlingen om apostel, uitgezondene, te zijn. Uitgezonden om datgene te doen wat Jezus ze geleerd heeft. De leerlingen laten zich inschakelen in het visioen van de Blijde Boodschap dat Jezus voor ogen staat. Twee aan twee worden ze uitgezonden. Misschien speelt hierin mee dat volgens de Thora de getuigenis van twee personen nodig is om serieus genomen te worden. Maar meer nog lijkt hiermee onderstreept te worden dat je samen meer kunt bereiken dan alleen. Luisteren naar anderen, en rekening houden met de mening van reis- en lotgenoten, is een basisvaardigheid in de kerk van Jezus. Trouwens, geloven in je eentje is zeer moeilijk.

De uitrusting die Jezus zijn leerlingen meegeeft tijdens hun stage is niet zozeer materieel maar geestelijk. Macht krijgen ze over onreine geesten. Met onreine geesten wordt bedoeld alle invloeden die mensen ontregelen, onderdrukken of in hun macht houden. Dat zijn invloeden die mensen tegen elkaar uitspelen en een gemeenschap kapotmaken. Onreine geesten zijn van alle tijden. De bezetenen van vandaag zijn bijvoorbeeld mensen die moedwillig geen onderscheid wensen te maken tussen echt nieuws en nepnieuws. Maar ook mensen die in de ban zijn van geld en bezit of die verslaafd zijn aan drugs, drank of hun tv, tablet of mobieltje. Dat belemmert mensen om betrokken en opbouwend in een gemeenschap te functioneren.

Om de Blijde Boodschap uit te dragen heb je blijkbaar niet veel nodig, geen reiszak, geen eten en drinken voor onderweg en geen goed gevulde beurs. Jezus zendt zijn leerlingen uit met een karige uitrusting; een stok en een paar sandalen. Wellicht vergroot dat de kans op een gastvrij ontvangst, omdat je met status en materiele ballast ook je kapsones thuislaat. Hiermee daagt Jezus zijn leerlingen uit om te durven vertrouwen op wat de medemens en de voorzienigheid je brengt. Jezus wenst dat zijn leerlingen tijdens hun zending kiezen voor persoonlijk contact, voor een ontmoeting met de medemens in hun eigen leefomstandigheden.

Opnieuw kunnen we dat vertalen naar onze eigen tijd en ons eigen leven. Misschien hechten we teveel belang aan uiterlijke schijn. Misschien dragen we teveel status mee in ons leven. Dat kan het directe contact bemoeilijken met mensen buiten onze maatschappelijke "bubbel". Wie zich teveel hecht aan bezit en status is ook voor een groot deel bezet, dan is er minder ruimte voor spirituele ontwikkeling en zingeving. Jezus maakt duidelijk dat met de juiste instelling, door betrokken te zijn met de ander, en bij alles wat kwetsbaar is, je niet alleen verlichting en genezing kunt brengen, maar zo ook zin aan je eigen leven kunt geven. Terug naar de Evangelielezing van vandaag. We horen Jezus zeggen "*Als je ergens een huis binnengaat, blijft daar tot je weer afreist*". In eerste instantie lijken deze woorden een open deur, natuurlijk blijf je bij je gastheer of gastvrouw tot je weer verder reist. Wellicht hebben deze woorden een diepere betekenis en is het een aansporing om geconcentreerd met je medemens om te gaan, en niet met je gedachten van de een naar de ander te hoppen. Als je ergens te gast bent of als je iemand ontmoet, wees daar dan ook. Je maakt een grotere kans op echt contact als je trouw bent in je aandacht.

In de evangelietekst horen we Jezus ook zeggen: "*En is er een plaats waar men u niet ontvangt en niet naar u luistert, gaat daar dan weg en schudt het stof van uw voeten als een getuigenis tegen hen*". Stof afschudden als een getuigenis tegen de ander. Persoonlijk heb ik enige moeite met deze stellingname, per slot van rekening heeft een ander het recht op een afwijkende mening, ten minste als die niet gepaard gaat met daden van onrecht. De Blijde Boodschap kan je niet opleggen, maar je kan die gelukkig wel voorleven en dan hopen dat een goed voorbeeld doet volgen. Misschien wil de evangelietekst ons duidelijk maken dat bij diaconaal en pastoraal werk stof aan onze voeten kan blijven plakken; het stof van mislukkingen, het stof van tegenwerking, het stof van tochtgenoten die afhaken. Laat je hierdoor niet ontmoedigen, lijkt Jezus te zeggen. Wie aan het project van de Blijde Boodschap mee wil werken, moet ook een optimist zijn, moet in staat zijn het stof van pessimisme van zich af te schudden.

Tot slot, welbeschouwd zijn alle christenen leerlingen van Jezus. Dat houdt in dat ook wij Pro Deo uitgezonden worden om het visioen van Gods Koninkrijk op aarde handen en voeten te geven, ieder naar eigen vermogen. Gezonden zijn is niet alleen aan mensen ver weg denken, maar vooral ook hier en nu aan de slag gaan. Ik wens u bij deze missie tochtgenoten en veel succes toe.